

GYURA PAPHARHAJ VERSEI

TAVASZI ÖRTÁLLÁS

Van úgy: csak zöldellnék én is, akár az ég,
melyet az áprilisvég dajkálgat, altat.
Van úgy: mint szemhéjon árpa, kéklenék,
míg a látás lassan álomba lankad.
Vagy mint kavics: fehérlenék,
fogyaként az őrtálló, hideg Dunának,
s a szerémségi messzi partnak . . .

Néha meg lennék sárga lepke,
vagy eke vasán a barna rozstda.
Máskor meg csak mint a napraforgó,
lenék csepergő házereszre.
S lennék szívárvány szendergő égi bokra.

De hát lesek csak meleg fecskevillanásra.
Olyan hasztalan a vágyam. Hiába.
Pedig a nap mézével itatnám!
Így, nappali őrség közlegénye,
megrezzenek, míg merev vigyázzban állok:
arra a színre hátha rátalálok!
De addig:
félárbócon leng a lelkem.

És fölébreszt valami belső váltás,
mert nem támadhatok fel, mint a szél.
Csak hallgatom szívem, a lélegezőt.
Ó, életem nagyszerű kémje, társa!

Miféle színnel sújt majd vagy álcáz,
 hogyha egy nyáron késnek végleg az esők,
 és porrá lesz minden lepke szárnya?

NAPRAFORGÓ

Őrt áll magában, kókadt a feje,
 egész a gyökérig hajolt a nyaka.
 Kalapja sárga, szél játszik vele.
 S ő harmattól ég. Mátka? Szép ara?

Emeli-e majd ólomsúly fejét?
 Ítéln, szítja-e szomját a nap?
 Mint vérpadon; hősín perrenne szét,
 ami jó méhétől vált meg — a mag?

Aranyló királyfi után forog.
 Forrószult nedve magába csorog...
 Úgy látszik, Káinra süt le a nap.
 Gyilkosnak végül kit mondanak?

Parasztféle az könnyen nyakazható —
 hát még, ha fején a kevély kalap!
 Baljával homlokát fogja a bakó,
 s jobbában gonosz sarlója lecsap...

S mikor kint az a kék vászonabrosz
 fölfedi, kik hulltak el kevélyen —
 az a lábomhoz görgő napraforgó,
 az én fejem az, csak ekkor értem...

SÁRGA ÁLDOZÁS

Sárga a homlok. S a kisbaba gyolcsa.
 Erünkben az epe ott folydogál.
 Arany kehelyben keserű ostya...
 Múlják tőlünk a keserű pohár.

Ez a bőr az, a magunkkal hordott,
s szemünkben ezek a sárga lombok;
a hónunk alatt hurcolt sok lidérc,
s ez az őrlő idő, mely váltig kísért.

Békén sárgulunk, mint száraz gallyak.
Szövi hatalmát bennünk a sárga.
Egyszer majd jön egy sárga hajnal,
s az agyagra hullunk — végső áldozásra.

SZANATÓRIUM MIROSZLÁV SZTRIBERNEK ÉS MÁS ÉBER ALVÓKNAK

Meghalni ifjan. Lenni, mint pipacs ameddig él.
Mint gyöngye lepkét játszi szél
ha lenget.
Itt jártál. Aláírtad a műved.
Nem vagy már. Csend lett.

Lám, a kopott sok postaláda!
Szárnyas ábrándnak megannyi bús kalitka...
Háromszor nyitják meg őket estig.
S én, éji váltás öre, hiába vinném,
amit a fájdalomcsillapító
üzent itt.

Ellebegni, mint rajostul késő álmok,
amíg a fű pirossal lobog.
Hajnali három tájban álnok
ábránd helyett meglelsz egy végső
gondolatot.

Az ujj azon az ajtócskán kapar,
de nincs levél. A messzi csal.
És a sárga is csak sárga, mert annak értem.
Pipacsmező fölött is illat száll, nyáréji szag!
Csak te örködj nekünk, barátom.
Csószködj az éjben.

ÉS ISMÉT VÁLSÁGBAN EGY MADÁR

A gondolat, ha rab, a szomjon borong.
 Elapadt a forrás, a gyógyírt hozó.
 Hát akkor ott az, amit kínál patanyom!
 Oda a folyó?
 Hát akkor ott a könny, a csorduló!
 Vagy ázott lombok esőjét szörpöld,
 ha kell, bodza gyökerét ropogtasd,
 vagy a szivárványt vedd nyelved hegyére!

A gondolat, ha rab: akár a sóhaj-orsó...
 Hisz a lepkének is egyetlen dalért
 lebben a szárnya.
 S ő — mégse száll.
 Őrzi, fogja e hüvely-koporsó,
 s ha álmat sző itt egymagában,
 az álma fáj.

És ismét válságban egy énekesmadár.
 Fejét a lábáig horgasztotta szomja,
 e kazamata éji odva.
 Ha végső itala a könnye volna,
 akkor sem lehetne szárnya lomha;
 lebbenne, míg a könnye folya.

FŰSZÁLAK SZENDEREGNEK

Fűszálak szenderegnek.
 Minek is ébreszteni.
 Villóddzanak csak — másnak, idegeneknek,
 mielőtt bárki fejüket veszi.

Hisz ezért a harmatért vannak,
 ahol a vágy terített,
 a százszor elátkozott;
 ahol a fogak mákonyos,
 tiltott gyümölcsbe harapnak,
 bár lengő hintánk se volt...

Fűszálak szenderegnek.
Minek is visszanyírni őket.
Hajszálai megfáradt fejeknek...
Fésű csak gyengéden járja őket.

SZÜRKE GALAMB MILETIĆ KEZÉN ÚJVIDÉKI MINIATÜR

A székesegyháznak fölébe nőtt,
s a tekintetétől kővé
vált keresztet meggörbítette
kurrogó jobb tenyerével.

Kiszámol épp, vagy fenyeget,
ő, a szürke szárnyal,
szelíd kínban
megkövesedett;
fenyeget tompán villanó késeket,
melyek gyöngé szárnyat visszanyestek?
Az felel-e vissza a bőjtös éjnek,
az eldübörgő, tompa léptek,
vagy maga a kenyérmag pereg
a hallgató, nagy torony felett
a szállingó magasban?

Felszállni, emberi jobbról,
lebbenni mutatóujjról,
míg ömlik a fohász.
A levegő szárga szembogarát
vagy a véeret
járni, amely e szoborra
rámeredt.

Soha cipőt le nem vetve,
sem suttogva, sem sepegve,
sem derékig meggörbödve.
Nem ezzel a szent fohással —
galambszürke szárnyalással.

ÚJSPANÓNI

Van, akinek házashoz
hiányzanak az évek vagy nyugdíjzathoz,
nekem meg
a versfaragáshoz.

Mert: betelhetünk-e az ócéánnal,
amit a szelíd vers lélegeztet;
és írunk azzal is — tüdőszármnyal,
a megunhatatlan ablak mellett.

Aztán ott még a tenger óhaj
csipkejátéka minden percben.
S hallgatunk néma mezsgyekaróval,
ahogy csak költő hallgat a versben.

Mert: nekik a házashoz, nyugdíjhoz
könnyen kitelnek az évek.
De nekem?
Évekbe
foglalható-e a költészet?

FEHÉR Ferenc fordításai